

PROVEDBENI PROGRAM OPĆINE ZRINSKI TOPOLOVAC ZA RAZDOBLJE 2025.-2029.

Naziv nositelja izrade: Općina Zrinski Topolovac

Listopad, 2025.

Sadržaj

Predgovor	3
1. UVOD	1
2. ZAKONODAVNI OKVIR I SVRHA I ZNAČAJ PROVEDBENOG PROGRAMA	3
3. OPIS DJELOKRUGA OPĆINE ZRINSKI TOPOLOVAC	5
4. ORGANIZACIJA VLASTI I UPRAVLJANJE.....	7
5. ANALIZA STANJA	10
6. PRIORITETI DJELOVANJA OPĆINE ZRINSKI TOPOLOVAC	26
7. POPIS MJERA S OPISOM, KLJUČNIM AKTIVNOSTIMA I POKAZATELJIMA REZULTATA	28
8. OKVIR PROVEDBE, PRAĆENJE I IZVJEŠTAVANJE.....	33
POPIS SLIKA	34
LITERATURA	34

Predgovor

Poštovane mještanke i mještani Općine Zrinski Topolovac,

S ponosom vam predstavljam Provedbeni program Općine Zrinski Topolovac za razdoblje 2025. – 2029. godine – dokument koji predstavlja naš zajednički plan za budućnost. Ovaj program nastao je na temelju stvarnih potreba naših stanovnika, dosadašnjih postignuća, ali i vizije općine koja želi ostati mjesto kvalitetnog života, obiteljskog okruženja i održivog razvoja.

U prethodnom mandatu ostvarili smo brojne projekte koji su doprinijeli boljoj povezanosti naših naselja, jačanju društvene solidarnosti i podizanju komunalnog standarda. Obnovljene ceste, izgradnja poučne staze te razvoj socijalnih programa poput „Zaželi“ samo su neki od pokazatelja da zajedno možemo puno.

U nadolazećem razdoblju naglasak ćemo staviti na jačanje infrastrukture, posebno komunalne i društvene, s ciljem stvaranja uvjeta za ostanak mladih obitelji, razvoj poduzetništva i brigu o starijim sugrađanima. Dogradnja vrtića, uspostava vodovodne mreže, uređenje javnih površina i stvaranje sigurnijih i funkcionalnijih prostora za svakodnevni život – samo su dio naših ciljeva.

Ovaj Provedbeni program nije samo popis planiranih projekata, već temelj našeg rada, vodič za donošenje odluka i alat za odgovorno upravljanje. Vjerujem da ćemo, uz otvorenu komunikaciju, suradnju i zajedništvo, nastaviti graditi Zrinski Topolovac kao općinu u kojoj svi imaju priliku doprinositi i osjećati se dijelom zajednice. Hvala vam na povjerenju i podršci koju pružate radu općinske uprave.

S poštovanjem,

Načelnica Općine Zrinski Topolovac

Jasna Mikles Horvat

1. UVOD

U suvremenim uvjetima upravljanja razvojem lokalnih sredina, planiranje više nije samo formalna obveza, već ključan alat za odgovorno i učinkovito donošenje odluka. U tom kontekstu, Provedbeni program Općine Zrinski Topolovac za razdoblje 2025.–2029. izrađuje se kao kratkoročni strateški dokument koji usmjerava aktivnosti općinske uprave prema jasno definiranim ciljevima, prioritetima i mjerama.

Sukladno Zakonu o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 123/17 i 151/22), jedinice lokalne samouprave obvezne su izraditi provedbeni program za trajanje mandata izvršne vlasti, koji osigurava provedbu razvojnih politika u skladu s hijerarhijski višim strateškim dokumentima. Osim što omogućuje povezivanje vizije i ciljeva s konkretnim projektima i aktivnostima, provedbeni program stvara preduvjete za kvalitetno upravljanje proračunskim sredstvima, učinkovitu provedbu investicija i praćenje rezultata.

Ovaj program izrađen je u skladu s načelima održivog razvoja, društvene uključenosti i odgovornog upravljanja, a njegova je svrha omogućiti ravnomjeran razvoj svih naselja na području Općine Zrinski Topolovac. Osobita pažnja posvećena je planiranju mjera koje će doprinijeti boljoj dostupnosti javnih usluga, jačanju demografske otpornosti, razvoju lokalne infrastrukture, očuvanju okoliša te stvaranju uvjeta za ostanak mladih u zajednici.

Provedbeni program usklađen je sa Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine te Planom razvoja Bjelovarsko-bilogorske županije za razdoblje 2022.–2027. godine, uz istovremeno uvažavanje specifičnih potreba i mogućnosti općine Zrinski Topolovac. Time se osigurava dosljednost s nacionalnim i regionalnim prioritetima, ali i fleksibilnost u planiranju lokalnih inicijativa.

Dokument je rezultat suradnje općinske uprave te stručne pomoći Javne ustanove Razvojne agencije Bjelovarsko-bilogorske županije, a temelji se na analizi stvarnog stanja i provedivih rješenja.

Provedbeni program za razdoblje 2021.–2025. usvojen je odlukom Općinskog vijeća dana 18. siječnja 2022. Ažuriranja (izmjene i dopune) tog programa usvojena su 17. veljače 2023. Provedbeni program 2025.–2029. izrada dokumenta dovršena je i finalizirana u listopadu 2025.

Izrada Provedbenog programa Općine Zrinski Topolovac za razdoblje 2025.–2029. pokrenuta je na temelju Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 123/17 i 151/22), kojim se jedinicama lokalne samouprave propisuje obveza izrade kratkoročnog akta strateškog planiranja za vrijeme trajanja mandata izvršnog tijela.

Proces izrade započeo je donošenjem Odluke o pokretanju izrade Provedbenog programa od strane Općinske načelnice Jasne Mikles Horvat te je potom nastavljen kroz nekoliko faza:

1. Pripremna faza

U pripremnoj fazi definirani su osnovni parametri za izradu dokumenta – okvirno vremensko razdoblje, odgovorne osobe, metodologija rada, strateški dokumenti višeg reda koji će poslužiti kao temelj (na primjer Nacionalna razvojna strategija RH do 2030. i Plan razvoja Bjelovarsko-bilogorske županije 2022.–2027.), kao i tehnička podrška u izradi.

2. Uključivanje dionika i prikupljanje podataka

Provedena je interna konzultacija s djelatnicima Jedininstvenog upravnog odjela Općine te su prikupljeni relevantni statistički podaci, uvidi iz prethodnih razdoblja, prijedlozi projekata i potrebe iz lokalne zajednice.

3. Stručna podrška i koordinacija izrade

Općina je u suradnji s Javnom ustanovom Razvojnou agencijou Bjelovarsko-bilogorske županije osigurala stručnu pomoć u oblikovanju ciljeva, mjera, pokazatelja i financijskog okvira dokumenta. Agencija je pružila savjetodavnu, metodološku i tehničku podršku u skladu s važećim smjernicama i zakonodavnim okvirom.

4. Izrada nacerta dokumenta

Na temelju prikupljenih podataka izrađen je nacrt Provedbenog programa koji uključuje viziju i misiju općine, analizu stanja, prioritete djelovanja, razrađene mjere i aktivnosti, vremenski plan provedbe, indikatore uspješnosti i okvir financiranja.

5. Usuglašavanje i interni postupak

Nacrt dokumenta prošao je internu provjeru i usuglašavanje. Po potrebi su unesene izmjene i dopune.

6. Donošenje dokumenta

Program obuhvaća ciljeve, predviđene aktivnosti, potrebne resurse, raspored izvršenja i odgovornosti, s ciljem osiguravanja učinkovite provedbe projekta. Nakon

razmatranja, Općina će donijeti konačnu odluku o implementaciji programa, temeljem kojeg će se krenuti s daljnjim koracima u realizaciji projekta.

7. Objava i početak provedbe

Provedbeni program je planski dokument Općine i objavljuje se na službenoj internetskoj stranici općine Zrinski Topolovac. Nakon objave započinje njegova primjena kroz provedbu predviđenih aktivnosti i mjera. Tijekom cijelog programskog razdoblja provodi se redovito praćenje postavljenih ciljeva kako bi se osigurala uspješna realizacija programa.

U prilogu dokumenta nalazi se i Prilog 1 – Prilog 1. Predložak za izradu Provedbenog programa jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Općine Zrinski Topolovac) koji detaljno prikazuje dinamiku i odgovornosti za realizaciju planiranih aktivnosti.

2. ZAKONODAVNI OKVIR I SVRHA I ZNAČAJ PROVEDBENOG PROGRAMA

Izrada i provedba Provedbenog programa Općine Zrinski Topolovac temelji se na zakonodavnom okviru Republike Hrvatske kojim se uređuje sustav strateškog planiranja i upravljanja razvojem na svim razinama javne vlasti.

Ključni propisi koji reguliraju sadržaj, postupak izrade i svrhu provedbenih programa jedinica lokalne samouprave su:

- Zakon o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 123/17 i 151/22) – definira sustav planiranja javnih politika te uređuje obvezu izrade strateških dokumenata na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini. Zakon propisuje svrhu, strukturu i vremenski okvir provedbenih programa kao temeljnih kratkoročnih dokumenata strateškog planiranja na lokalnoj razini.
- Uredba o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (»Narodne novine«, br. 89/23) – utvrđuje metodološki okvir, preporuke i obvezne elemente koje provedbeni program mora sadržavati, uključujući strukturu mjera, pokazatelje, rokove i financijski okvir.

- Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (»Narodne novine«, br. 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19, 144/20) – propisuje nadležnosti jedinica lokalne samouprave, među kojima je i dužnost planiranja lokalnog razvoja i upravljanja javnim poslovima od lokalnog značaja.
- Zakon o proračunu (»Narodne novine«, br. 144/21) – definira obvezu povezivanja strateškog planiranja s izradom proračuna kroz programsku klasifikaciju i financijsko planiranje.
- Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine (usvojena u Hrvatskom saboru 5. veljače 2021.) – predstavlja krovni strateški dokument kojim se određuju dugoročni razvojni smjerovi Hrvatske. Provedbeni program Općine Zrinski Topolovac usklađen je s načelima i prioritetima ovog dokumenta.
- Plan razvoja Bjelovarsko-bilogorske županije za razdoblje 2022.–2027. – regionalni strateški dokument koji usmjerava razvojne politike unutar županije, a kojem se jedinice lokalne samouprave trebaju prilagoditi prilikom izrade svojih razvojnih i provedbenih akata.

Navedeni zakonodavni okvir osigurava dosljednost, transparentnost i koordinaciju između nacionalnih, regionalnih i lokalnih razvojnih politika, čime se stvaraju preduvjeti za učinkovito upravljanje razvojem i korištenje financijskih sredstava, uključujući sredstva državnog proračuna i fondova Europske unije.

Svrha i značaj provedbenog programa

Provedbeni program Općine Zrinski Topolovac za razdoblje 2025.–2029. ključni je planski dokument kratkoročnog strateškog razvoja, kojim se konkretiziraju razvojni prioriteti, ciljevi i mjere lokalne samouprave u četverogodišnjem mandatnom razdoblju.

Svrha Provedbenog programa je:

- osigurati operativnu provedbu razvojnih ciljeva utvrđenih u višim strateškim dokumentima (Nacionalna razvojna strategija RH do 2030. i Plan razvoja Bjelovarsko-bilogorske županije 2022.–2027.),

- omogućiti planiranje i praćenje projekata i aktivnosti kroz povezivanje ciljeva s proračunom,
- usmjeriti razvojne resurse prema najvažnijim lokalnim potrebama.

Značaj ovog dokumenta ogleda se u njegovoj ulozi kao alata za upravljanje, koji omogućuje bolju koordinaciju aktivnosti, veću transparentnost upravljanja i učinkovitije korištenje financijskih sredstava – posebice kada se kandidiraju projekti za nacionalna i EU sredstva.

U konačnici, Provedbeni program pomaže u izgradnji održive, ravnomjerno razvijene i funkcionalne lokalne zajednice, usmjerene na poboljšanje kvalitete života svih stanovnika Općine Zrinski Topolovac.

3. OPIS DJELOKRUGA OPĆINE ZRINSKI TOPOLOVAC

Djelokrug Općine Zrinski Topolovac

Općina Zrinski Topolovac predstavlja osnovnu jedinicu lokalne samouprave u Republici Hrvatskoj, ustrojenu na temelju Zakona o područjima županija, gradova i općina. Općina obuhvaća područje tri naselja: Zrinski Topolovac, Jakopovac i Križ Gornji, koja zajedno čine jedinstvenu lokalnu zajednicu s posebnim gospodarskim, društvenim i kulturnim obilježjima.

Kao samostalna i neovisna pravna osoba lokalne samouprave, Općina Zrinski Topolovac ima pravo i obvezu donositi odluke te provoditi aktivnosti koje su u skladu s Ustavom Republike Hrvatske i relevantnim zakonima. Općina je samostalna u obavljanju poslova iz svog samoupravnog djelokruga, što znači da samostalno odlučuje o svim pitanjima od lokalnog značaja, osim onih poslova koje su Ustav ili zakoni izrijekom dodijelili državnim tijelima.

Općina podliježe isključivo nadzoru zakonitosti rada tijela i akata, pri čemu se nadzor provodi od strane nadležnih tijela državne uprave u skladu s važećim propisima. Ovakav sustav osigurava da se sva djelovanja Općine odvijaju u okviru pravnog poretka, štiteći interese građana i lokalne zajednice.

Područje djelokruga i nadležnosti

Djelokrug Općine Zrinski Topolovac obuhvaća širok spektar poslova i djelatnosti koje su od neposrednog interesa za život i dobrobit lokalnog stanovništva. Ti poslovi su posebno važni jer omogućuju ostvarivanje prava građana na kvalitetne životne uvjete, pristup osnovnim uslugama i sudjelovanje u razvoju vlastite zajednice.

Među ključnim područjima djelovanja izdvajaju se:

- Uređenje naselja i stanovanje: Planiranje i razvoj stambenih područja, održavanje komunalne infrastrukture, poticanje izgradnje i obnove stambenih objekata, te osiguranje uvjeta za kvalitetan život stanovnika.
- Prostorno i urbanističko planiranje: Izrada i provedba prostorno-urbanističkih planova, usklađivanje razvojnih projekata s prostornim zakonodavstvom, te zaštita prostora i prirodnih resursa na području Općine.
- Komunalno gospodarstvo: Organizacija i upravljanje komunalnim uslugama kao što su odvoz otpada, održavanje javnih površina, vodoopskrba i odvodnja, energetska učinkovitost i druge komunalne djelatnosti.
- Briga o djeci i socijalna skrb: Osiguravanje pristupa kvalitetnoj predškolskoj i osnovnoškolskoj skrbi, podrška obiteljima i ranjivim skupinama, te razvoj socijalnih programa za starije i osobe s posebnim potrebama.
- Primarna zdravstvena zaštita: Podrška lokalnim zdravstvenim ustanovama, promicanje zdravlja i prevencija bolesti, te organizacija zdravstvenih programa u skladu s potrebama stanovništva.
- Odgoj i osnovno obrazovanje: Suradnja s obrazovnim institucijama, podrška razvoju obrazovnih programa i osiguranje adekvatnih uvjeta za školovanje djece.
- Kultura, tjelesna kultura i šport: Poticanje kulturnih manifestacija, očuvanje kulturne baštine, razvoj sportskih aktivnosti i infrastrukture, te promicanje zdravog i aktivnog načina života.
- Zaštita potrošača: Osiguravanje prava građana kao potrošača kroz nadzor kvalitete usluga i proizvoda, te informiranje i edukaciju stanovništva.

- Zastita i unapređenje prirodnog okoliša: Očuvanje prirodnih resursa, provođenje ekoloških projekata i mjera zaštite okoliša, te promicanje održivog razvoja.
- Protupožarna zaštita i civilna zaštita: Organizacija i provedba mjera zaštite od požara i drugih nesreća, te usklađivanje djelovanja sa županijskim i državnim tijelima zaštite i spašavanja.
- Promet i održavanje javnih cesta: Upravljanje lokalnim cestama, osiguranje sigurnosti u prometu, održavanje prometne infrastrukture i razvoj prometnih rješenja prilagođenih potrebama stanovnika.

Pored navedenih, Općina obavlja i druge poslove sukladno posebnim zakonima i propisima te kontinuirano prilagođava svoj djelokrug potrebama i prioritetima lokalne zajednice.

4. ORGANIZACIJA VLASTI I UPRAVLJANJE

Tijela vlasti u Općini Zrinski Topolovac su Općinsko vijeće i Općinska načelnica, koja zajedno čine temelj lokalne samouprave i uprave. Općinsko vijeće djeluje kao predstavničko tijelo koje donosi strateške odluke, usvaja planove i propise, te nadzire rad izvršne vlasti.

Općinska načelnica je nositelj izvršne vlasti i odgovorna je za svakodnevno upravljanje poslovima Općine. Među ključnim ovlastima načelnice su:

- priprema i provođenje odluka Općinskog vijeća,
- upravljanje proračunom i imovinom Općine,
- organizacija javnih i komunalnih službi,
- donošenje akata i odluka potrebnih za učinkovito funkcioniranje lokalne zajednice,
- imenovanje i razrješenje rukovoditelja i predstavnika Općine u različitim institucijama i tijelima.

Načelnica je odgovorna za zakonitost i transparentnost rada svih tijela i službi Općine te je dužna redovito izvještavati Općinsko vijeće i građane o stanju i ostvarenjima.

Posebna pažnja posvećuje se provođenju prostornih i urbanističkih planova, gospodarenju nekretninama, organizaciji komunalnih djelatnosti i zaštiti okoliša. Također, načelnik ima

ovlasti reagirati u slučaju nepravilnosti i sukoba interesa, uključujući pravo da obustavi primjenu općih akata ako su u suprotnosti sa zakonom.

Općina imenuje predstavnike u tijelima javnih ustanova, trgovačkih društava i drugih pravnih osoba važnih za lokalni razvoj i pružanje usluga.

Organizacijska shema

Načelnica

Načelnica je nositeljica izvršne vlasti u Općini i predstavlja općinu u pravnim i poslovnim odnosima. Odgovorna je za svakodnevno upravljanje i provedbu odluka koje donosi Općinsko vijeće. Među ključnim zadacima načelnice su priprema prijedloga općih akata, upravljanje općinskom imovinom, vođenje proračuna, imenovanje i razrješenje pročelnika te koordinacija rada upravnih službi. Također nadzire zakonitost rada tijela Općine, donosi odluke o strateškim investicijama i komunalnim djelatnostima te vodi brigu o zaštiti okoliša i sigurnosti stanovnika. Načelnica redovito izvještava Općinsko vijeće o svom radu i stanju u općini, osiguravajući transparentnost i odgovornost u vođenju općinskih poslova.

Općinsko vijeće

Općinsko vijeće je predstavničko i najviše odlučujuće tijelo Općine Zrinski Topolovac. Sastoji se od vijećnika koje bira lokalno stanovništvo, a njegova je glavna zadaća donošenje odluka i propisa od važnosti za život i razvoj općine. Vijeće usvaja proračun, donosi prostorne planove, usvaja lokalne odluke i strateške dokumente te nadzire rad izvršne vlasti. Također, Općinsko vijeće ima nadležnost imenovati i razrješavati pročelnike upravnih odjela te nadzirati rad načelnice i Jedinstvenog upravnog odjela. Djeluje kroz radna tijela i povjerenstva koja se bave specifičnim područjima kao što su financije, prostorno planiranje, socijalna skrb i zaštita okoliša.

Jedinstveni upravni odjel Općine Zrinski Topolovac

Jedinstveni upravni odjel je glavna izvršna služba Općine koja obavlja stručne i administrativne poslove potrebne za funkcioniranje lokalne samouprave. Jedinstveni upravni odjel Općine

Zrinski Topolovac predstavlja središnju administrativnu i stručnu službu lokalne samouprave, koja omogućava učinkovito i pravovremeno obavljanje poslova iz djelokruga općine.

Ovaj odjel je organiziran tako da pokriva širok spektar funkcija potrebnih za svakodnevno upravljanje i razvoj općine, a njegova je uloga ključna u ostvarivanju dobrobiti za sve stanovnike naselja Zrinski Topolovac, Jakopovac i Križ Gornji.

Odjel radi pod izravnim nadzorom Općinske načelnice te je odgovoran za provedbu odluka Općinskog vijeća i drugih općih akata, kao i za upravljanje općinskom imovinom, financijama i komunalnim djelatnostima. Zaposlenici Jedinog jedinog upravnog odjela pružaju stručnu podršku u područjima prostornog i urbanističkog planiranja, održavanja komunalne infrastrukture, socijalne skrbi, obrazovanja, kulture, zaštite okoliša i drugih lokalnih poslova.

S obzirom na specifičnosti područja Općine Zrinski Topolovac, koja obuhvaća tri naselja sa svojim posebnim potrebama i prioritetima, Jedinog jedinog upravni odjel kontinuirano radi na prilagođavanju usluga i programa prema zahtjevima lokalne zajednice. Odjel također koordinira komunikaciju s građanima, pravnim osobama i državnim tijelima, osiguravajući transparentnost i efikasnost u radu.

Kroz sustav Jedinog jedinog upravnog odjela, Općina Zrinski Topolovac nastoji osigurati kvalitetnu i dostupnu javnu upravu koja je temelj za održivi razvoj, unaprjeđenje kvalitete života i očuvanje lokalnih vrijednosti.

Vizija i Misija

U kontekstu strateškog planiranja, vizija predstavlja dugoročnu sliku poželjnog stanja u budućnosti, odnosno smjer u kojem se lokalna samouprava želi razvijati, dok misija izražava svrhu postojanja općinske uprave te njezinu osnovnu ulogu u službi građana i zajednice.

Vizija i misija služe kao temelj za definiranje razvojnih prioriteta i posebnih ciljeva koji se razrađuju kroz mjere, projekte i aktivnosti u provedbenom programu.

Vizija Općine Zrinski Topolovac

Zrinski Topolovac – održiva, povezana i uključiva općina ugodna za život svih generacija, u kojoj se ravnomjerno razvijaju sva naselja, čuvaju prirodni resursi i njeguje identitet zajednice.

Misija Općine Zrinski Topolovac

Pružiti kvalitetne javne usluge svim stanovnicima, poticati ravnomjerni razvoj svih naselja, unapređivati komunalnu, društvenu i digitalnu infrastrukturu, promicati društvenu solidarnost i osigurati učinkovit sustav upravljanja koji aktivno uključuje građane i lokalne dionike.

5. ANALIZA STANJA

Prostorne i prirodne značajke

Općina Zrinski Topolovac smještena je na sjevernom dijelu Bjelovarsko-bilogorske županije, na karakterističnom brežuljkastom području Bilogore. Riječ je o prostoru koji se prostire na 30,27 km², što čini 1,12 % ukupne površine županije. Geomorfološki gledano, općinsko područje obilježava blaga konfiguracija tla, relativno niske nadmorske visine, umjereni nagibi i stabilna tla pogodna za poljoprivredu, šumarstvo te potencijalni razvoj ruralnog turizma.

Bilogorsko pobrđe, na kojem se Općina nalazi, prepoznatljivo je po prirodnoj raznolikosti, bogatim šumskim i poljoprivrednim resursima, kao i izuzetno vrijednom krajoliku koji nudi mogućnosti za razvoj održivih gospodarskih djelatnosti, pogotovo onih temeljenih na lokalnim resursima i zelenoj ekonomiji.

Prema posljednjem dostupnom popisu stanovništva iz 2021. godine, Općina Zrinski Topolovac ima 747 stanovnika, što potvrđuje trend depopulacije u skladu s demografskom situacijom u velikom broju ruralnih sredina u Hrvatskoj. Unatoč tome, Općina nastoji očuvati lokalnu zajednicu kroz osnaživanje infrastrukture, društvenih usluga i programa za mlade i obitelji.

U Bjelovarsko-bilogorskoj županiji broj živorođenih u 2024. godini iznosio je 907, dok je broj mrtvorodenih bio 2. Ukupan broj umrlih stanovnika županije dosegao je 1.549, što je rezultiralo prirodnim prirastom od -642 osobe. Vitalni indeks, koji prikazuje omjer živorođenih na 100 umrlih, iznosio je 58,6, što ukazuje na negativnu demografsku dinamiku i smanjenje broja stanovnika.

Slika 1: Općina Zrinski Topolovac

Izvor: Privatan album Općine Zrinski Topolovac

Sličan trend prisutan je i u općini Zrinski Topolovac, gdje je broj živorođenih u 2024. godini iznosio 9, a mrtvorodenih nije bilo. Ukupni broj umrlih u općini bio je 10, što je rezultiralo prirodnim prirastom od -1. Vitalni indeks u Zrinskom Topolovcu iznosio je 90, što ukazuje na nešto povoljniju demografsku situaciju u odnosu na županijski prosjek.

Bjelovarsko-bilogorska županija prema indeksu razvijenosti, koji utvrđuje Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, svrstana je u II. skupinu jedinica područne (regionalne) samouprave. To znači da se nalazi među županijama ispodprosječne razvijenosti, ali u višem razredu unutar te kategorije. Ovaj status omogućuje županiji pristup ciljanim nacionalnim i europskim potporama te sudjelovanje u programima koji su usmjereni na smanjenje regionalnih razlika. Time se otvaraju dodatne prilike za poticanje gospodarskog rasta, ulaganje u infrastrukturu i jačanje kvalitete javnih usluga u svim dijelovima županije.

Općina Zrinski Topolovac svrstana je u I. skupinu jedinica lokalne samouprave prema indeksu razvijenosti, sukladno Zakonu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske. Kao jedna od najnerazvijenijih općina u Republici Hrvatskoj, ima status potpomognutog područja, što joj omogućuje korištenje povećane financijske potpore, povoljnijih uvjeta za sufinanciranje projekata te pristup posebnim mjerama regionalne politike i nacionalnim razvojnim

programima. Ovaj status pruža značajan razvojni potencijal, osobito u pogledu ulaganja u infrastrukturu, poticanja gospodarstva i poboljšanja kvalitete života lokalnog stanovništva.

Društvena infrastruktura

Općine Zrinski Topolovac obuhvaća ključne javne usluge i objekte koji omogućuju osnovne životne uvjete stanovništvu te pridonose njihovoj kvaliteti života. Unatoč malom broju stanovnika i ograničenim kapacitetima, Općina kontinuirano ulaže napore u održavanje i unaprjeđenje postojeće infrastrukture, osobito u zdravstvu, obrazovanju, socijalnoj skrbi i kulturi.

Zdravstvo

Zdravstvena zaštita predstavlja jedan od temeljnih segmenata društvene infrastrukture, ključnu za kvalitetu života stanovnika i održivost ruralne zajednice poput Općine Zrinski Topolovac. S obzirom na demografsku strukturu i geografski položaj Općine, osiguravanje osnovne zdravstvene skrbi i dostupnost usluga od vitalne su važnosti.

Na području Općine Zrinski Topolovac djeluje Ambulanta Zrinski Topolovac, smještena u središtu općine. Ambulanta funkcionira u sklopu Doma zdravlja Bjelovarsko-bilogorske županije, a liječnik opće prakse dolazi jednom tjedno i pruža osnovne usluge primarne zdravstvene zaštite odraslom i dječjem stanovništvu.

Osim liječnika opće medicine, u ambulanti je dostupna i ordinacija dentalne medicine, što osigurava barem osnovnu pokrivenost potrebama stanovništva u području oralnog zdravlja. Međutim, zubna ambulanta u Zrinskom Topolovcu radi samo dva puta tjedno, što nije dovoljno kako bi se zadovoljile potrebe svih korisnika.

Iako je organizacija primarne zdravstvene zaštite u skladu s kapacitetima lokalne zajednice, valja istaknuti kako ograničen broj dana dostupnosti liječnika predstavlja izazov, osobito za starije i teško pokretne osobe. Većina stanovnika i dalje se za mnoge specijalističke preglede, dijagnostiku, laboratorijske usluge i hitnu medicinsku pomoć mora upućivati u Dom zdravlja Bjelovar ili druge ustanove sekundarne i tercijarne razine.

Demografski izazovi i zdravstvene potrebe

Prema popisu iz 2021. godine, Općina Zrinski Topolovac bilježi pad broja stanovnika i istovremeni porast udjela starijeg stanovništva, što dodatno povećava potrebu za stalnijom i dostupnijom zdravstvenom skrbi. Starije osobe često imaju kronične bolesti te slabiju mobilnost, što im otežava pristup zdravstvenim ustanovama izvan mjesta prebivališta.

Stoga se kao prioriteti u ovom području nameću:

- povećanje učestalosti dolazaka liječnika opće prakse,
- osiguranje redovitih patronažnih i sestrinskih obilazaka,
- organizacija preventivnih i edukativnih programa, posebno za stariju populaciju,
- poticanje suradnje s Domom zdravlja Bjelovar i Zavodom za javno zdravstvo.
- Preventivna zaštita i edukacija

Zdravstveno stanje stanovništva ne ovisi samo o dostupnosti liječnika, već i o kvalitetnoj prevenciji bolesti i promicanju zdravog načina života. U tom smislu postoji prostor za suradnju Općine s lokalnim i županijskim zdravstvenim institucijama u organizaciji:

- preventivnih pregleda (mjerjenje tlaka, šećera, pregledi vida, sluha),
- edukacija o prehrani, tjelesnoj aktivnosti i mentalnom zdravlju,
- radionica za starije osobe (npr. sigurno kretanje, uzimanje terapije),
- radionica za roditelje i djecu (npr. dentalna higijena, pravilna prehrana u dječjoj dobi).

U okviru već postojećih prostora ambulate i općinskih prostora moguće je organizirati tematske dane i zdravstvene savjetodavne punktove u suradnji s patronažnim sestrama, Crvenim križem, domovima zdravlja i udrugama civilnog društva.

Prijedlozi za unaprjeđenje zdravstvenog sustava u Općini

- U narednom razdoblju, Općina Zrinski Topolovac može planirati sljedeće aktivnosti i ciljeve kako bi unaprijedila zdravstvenu skrb na svom području:
- Povećati broj dana rada ambulate u dogovoru s Domom zdravlja Bjelovar, kako bi se osigurala veća dostupnost opće medicine.

- Uspostaviti redovite terenske posjete patronažnih sestara i drugih zdravstvenih djelatnika za starije i nepokretne osobe.
- Digitalizirati sustav naručivanja i komunikacije između mještana i zdravstvenih ustanova (e-naručivanje, konzultacije na daljinu).
- Ulagati u opremanje zdravstvenih prostorija, posebno za mobilne timove ili jednodnevne preventivne preglede.
- Aktivno sudjelovati u zdravstvenim projektima i programima na županijskoj i nacionalnoj razini, uključujući mogućnosti sufinanciranja iz EU fondova i nacionalnih natječaja Ministarstva zdravstva.

Obrazovanje

Obrazovni sustav u Zrinskom Topolovcu uključuje osnovno obrazovanje te, u posljednje vrijeme, sve više i predškolske aktivnosti. Osnovna škola pruža kvalitetno obrazovanje djeci iz naselja i okolnih područja, a s novim projektima, poput izgradnje vrtića, lokalna zajednica nastoji omogućiti bolje uvjete za rani odgoj i obrazovanje. Kroz različite inicijative i ulaganja u infrastrukturu, Zrinski Topolovac kontinuirano poboljšava obrazovne kapacitete kako bi podržao razvoj djece i potaknuo daljnji demografski rast u tom ruralnom području.

Predškolski odgoj

Vrtić u Zrinskom Topolovcu smješten je u rekonstruiranoj zgradi stare škole, s površinom od 284 m². Namijenjen je djeci uzrasta od 3 do 6 godina, a kapacitet mu je oko 20-22 djece u jednoj mješovitoj grupi. Trenutno je ta grupa već popunjena.

Vrtić djeluje kao podružnica Dječjeg vrtića "Palčica" iz Rovišća, što omogućuje razmjenu stručnog kadra i iskustava. U vrtiću trenutno radi tim odgojiteljica, kuhara i spremačice, a djeca su podijeljena u jednu grupu koja se brine o njihovim potrebama kroz cijeli dan. Svečano otvorenje vrtića održano je tijekom Dana općine, krajem listopada 2024. godine.

Otvorenje vrtića od velikog je značaja za lokalnu zajednicu jer omogućuje obiteljima u ruralnim područjima da djecu upišu u vrtić, bez potrebe za putovanjima u obližnje gradove. Zrinski Topolovac, smješten 20-ak kilometara od većih gradova, bilježi demografski porast, pa ovakav projekt ima velik utjecaj na kvalitetu života. S obzirom na to da je vrtić dio šireg

infrastrukturnog paketa koji obuhvaća dogradnju osnovne škole, nogostupa, vodovoda i komunalne infrastrukture, njegov značaj za općinu je višestruk.

Za roditelje iz Zrinskog Topolovca i Rovišća, mjesečna cijena boravka djeteta u vrtiću iznosi 86,27 eura, a postoje i popusti za drugo i treće dijete. Ovaj vrtić sigurno će imati značajan utjecaj na daljnji razvoj lokalne zajednice i poboljšanje uvjeta života za obitelji u Zrinskom Topolovcu. Postoji značajna potreba za proširenjem kapaciteta dječjeg vrtića, uključujući otvaranje još jedne vrtićke grupe te uvođenje jaslica, kako bi se odgovorilo na rastući interes i potrebe obitelji.

Osnovno obrazovanje

Djeca školske dobi s područja Općine pohađaju PŠ Zrinski Topolovac, koja je područna škola osnovne škole Rovišće. Škola je infrastrukturno osnovno opremljena, no suočava se s izazovima smanjenog broja učenika i potreba za dodatnim edukativnim sadržajima, osobito u vidu digitalizacije i rada s djecom s posebnim potrebama. Nastava se izvodi do četvrtog razreda. Područni odjel Zrinski Topolovac ima 42 učenika. Planira se dogradnja osnovne škole u Zrinskom Topolovcu, zbog nedostatka prostora.

Srednje obrazovanje i visoko školstvo

Na području Općine ne djeluje srednja škola, pa učenici po završetku osnovne škole najčešće nastavljaju školovanje u srednjim školama u Bjelovaru, gdje je dostupna široka mreža strukovnih i gimnazijskih programa.

Općina Zrinski Topolovac dosljedno provodi politiku poticanja obrazovanja i mladih te u skladu s time, osigurava pravo na stipendiju svim učenicima srednjih škola i studentima, bez obzira na to jesu li redovni ili izvanredni polaznici. Pravo na stipendiju ostvaruje se pod uvjetom da korisnik tijekom dosadašnjeg školovanja nije ponavljao razred odnosno akademsku godinu. Ovom mjerom Općina nastoji osigurati jednaku dostupnost obrazovanju, poticati odgovornost i kontinuitet u učenju te doprinijeti stvaranju stabilnih preduvjeta za osobni i profesionalni razvoj mladih na području Zrinskog Topolovca.

Glavni izazovi obrazovnog sustava u Općini Zrinski Topolovac uključuju:

- osiguravanje jednakih obrazovnih mogućnosti za svu djecu, osobito onu iz ranjivih skupina
- potrebu za jačanjem digitalne pismenosti i opreme u školama
- veće uključivanje djece u izvannastavne i izvanškolske aktivnosti

U budućem razdoblju, Općina može razmatrati sljedeće korake:

- Nastavak i širenje programa predškole i rada s djecom rane dobi
- Razvoj stipendijskih programa za studente i učenike deficitarnih zanimanja
- Suradnju s organizacijama civilnog društva u području neformalnog obrazovanja

Socijalna skrb

Na području Općine ne djeluje Centar za socijalnu skrb, no stanovnici ostvaruju socijalne usluge preko nadležnih institucija u Bjelovaru. Općina, sukladno svojim mogućnostima, financira jednokratne pomoći najugroženijima, pomaže u troškovima režija i prijevoza.

Posebna pozornost usmjerava se na potrebe starijih osoba, kojima je često potrebna svakodnevna pomoć. U tom smislu, Općina podržava različite projekte koji doprinose njihovoj socijalnoj uključenosti, poput usluge „pomoć u kući“.

Postoji izrazita potreba za izgradnjom doma za starije osobe, čime bi se omogućila bolja skrb i kvaliteta života starijim sugrađanima.

Na području Općine od 2018. godine provodi se projekt Zaželi, s povremenim prekidima, koji se pokazao kao izuzetno važan i nužan za našu zajednicu. Iako je projekt od velike pomoći, smatramo da bi bilo potrebno prilagoditi kriterije za korisnike kako bi se omogućilo većem broju mještana, kojima je pomoć zaista nužna, da uđu u projekt. Naime, zbog postojećih kriterija, mnogi sugrađani koji trebaju podršku nisu u mogućnosti sudjelovati. Iako na području Općine ne postoje socijalne ustanove, Općina redovito surađuje s Hrvatskim zavodom za socijalni rad, Područni ured Bjelovar, kako bi se osigurala pomoć i podrška onima kojima je najpotrebnija.

Kultura, sport i civilno društvo

Kulturni život u Općini odvija se uglavnom kroz rad kulturno-umjetničkih društava te obilježavanje tradicionalnih manifestacija i vjerskih blagdana. Na raspolaganju su skromni prostori za kulturne i društvene aktivnosti, no postoji potencijal za njihovu revitalizaciju.

U Općini djeluju sportski klubovi, ponajprije u nogometu, konjičkim sportovima i šahu. Nedovoljna sportska infrastruktura i manjak sadržaja za djecu i mlade predstavljaju područja za unaprjeđenje. Na području Općine trenutno ne postoji sportska dvorana, što ograničava mogućnosti za bavljenje dvoranskim sportovima i rekreacijom. Izgradnja sportske dvorane bila bi od velike važnosti za daljnji razvoj sportskih aktivnosti i zadovoljavanje potreba mještana. Nogometni klub već koristi vlastiti nogometni teren, dok je također na raspolaganju uređeno multifunkcionalno igralište koje omogućava igranje nogometa, rukometa, košarke i drugih sportova, pružajući mještanima priliku za aktivno sudjelovanje u različitim sportskim disciplinama.

Nekoliko udruga civilnog društva sudjeluje u provedbi projekata koji podupiru različite društvene skupine, a Općina ih sufinancira kroz javne pozive i godišnje planove.

U tom kontekstu, daljnji razvoj društvene infrastrukture mora se temeljiti na jačanju postojećih usluga, suradnji s okolnim jedinicama lokalne samouprave i strateškom planiranju koje uključuje demografske, gospodarske i prostorne aspekte.

U Općini Zrinski Topolovac aktivne su sljedeće udruge koje značajno doprinose društveno-kulturnom, sportskom i humanitarnom životu lokalne zajednice.

Sve su dobile potporu Općine za 2023. godinu:

1. Udruga „Mladost za budućnost”- Fokusirana na rad s mladima, organizaciju edukativnih i sportskih aktivnosti te promicanje zajedništva među generacijama.
2. Nogometni klub „Zrinski” - Sportska udruga koja kroz nogomet promiče zdrav život i zajedništvo. Organiziraju lokalna natjecanja, turnire i sudjelovanje u natjecateljskim ligama. Također aktivno sudjeluju u kulturno-turističkim događanjima Općine.

3. Konjički klub „Zrinski” - Udruga ljubitelja konja i jahanja usmjerena na rekreativni i natjecateljski rad s konjima, te organizaciju događanja s ciljem promocije ruralnog turizma i kulturnih vrijednosti. Osnovana 2012. godine.

4. Lovačko društvo „Jelen” - Lovačka udruga koja se bavi očuvanjem lokalnih lovnih resursa, održivim gospodarovanjem prirodnim resursima i organizacijom lovno-edukativnih aktivnosti. Predsjednik je Željko Sudaš.

5. Dobrovoljno vatrogasno društvo Zrinski Topolovac (DVD) - Ključna udruga za sigurnost zajednice, koordinira lokalnu protupožarnu zaštitu, civilnu obranu i edukaciju stanovništva. Na čelu su Kristijan Gostović i Đuro Smrček

6. Udruga žena „Katarina Zrinski” - Ženska udruga posvećena očuvanju kulturne baštine, tradicionalnim aktivnostima te zajedničkim izletima kao što je tradicionalno hodočašće u Mariju Bistricu. Predsjednica Vesna Turčić, koordinatrica Jasna Mikles Horvat.

7. Šahovski klub „Ivan Dvoržak” - Klub posvećen promicanju intelektualnih i društvenih vrijednosti kroz šah. Aktivno se natječu i sudjeluju u lokalnim i županijskim šahovnim natjecanjima.

8. Udruga umirovljenika Zrinski Topolovac - Udruga koja okuplja starije osobe, organizira druženja, predavanja, izlete i edukativne programe za umirovljenike. Fokus je socijalna uključenost i aktivno starenje.

Male ruralne zajednice poput Zrinskog Topolovca imaju iznenađujuće bogat društveni angažman kroz rad udruga. Svaka od tih organizacija ispunjava specifičnu društvenu ulogu – od sporta, kulture, brige o starijima, do sigurnosti i očuvanja okoliša.

Na području Općine nalazi se nogometno igralište koje koristi Nogometni klub „Zrinski“, kao i multifunkcionalni sportski teren smješten u blizini crkve sv. Mihovila.

Općina aktivno podupire rad udruga i prepoznaje njihovu važnu ulogu u očuvanju zajednice i podizanju kvalitete života stanovnika. Ipak, zbog nedostatka adekvatnog prostora, sve je izraženija potreba za izgradnjom multifunkcionalnog objekta koji bi služio kao zajednički prostor za njihove aktivnosti.

Općina prepoznaje važnost izgradnje kulturno-informacijskog centra – prostora s multifunkcionalnom namjenom, koji bi služio kao središnje mjesto za kulturne aktivnosti, edukaciju i društvene događaje, te obogatio društveni život zajednice.

Gospodarski razvoj i infrastruktura Općine Zrinski Topolovac

Gospodarstvo Općine Zrinski Topolovac temelji se prvenstveno na poljoprivredi, šumarstvu i obrtništvu, uz sve izraženije potencijale za razvoj ruralnog turizma i malog poduzetništva. Geografski smještena na južnim padinama Bilogore, Općina raspolaže vrijednim prirodnim resursima koji omogućuju održivo gospodarenje zemljištem i šumama te razvoj raznih gospodarskih djelatnosti.

Najzastupljenija gospodarska djelatnost je poljoprivreda, s naglaskom na ratarstvo, stočarstvo i voćarstvo. Tlo i klimatski uvjeti pogoduju uzgoju žitarica, industrijskog bilja i krmnog bilja, dok manji broj poljoprivrednika razvija specijaliziranu proizvodnju poput uzgoja jagodičastog voća ili meda. Na području Općine djeluje niz obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava (OPG-ova), koja čine temelj lokalne proizvodnje hrane i samoodrživosti.

Šumarstvo ima također važnu ulogu, s obzirom na to da velik dio teritorija Općine čine šumske površine koje omogućuju sakupljanje i preradu drvnih sirovina te povezane djelatnosti poput ogrjevnog drva, rezane građe i slično.

U Općini djeluju i manji obrti te mikropoduzetnici, uglavnom u sektorima uslužnih djelatnosti, trgovine, građevinarstva i mehanizacije. Poduzetnička klima je još uvijek u razvoju, ali postoje pozitivni trendovi i inicijative za povećanje broja registriranih gospodarskih subjekata, osobito uz podršku nacionalnih i EU fondova. Ključna prepreka u razvoju poduzetništva ostaje nedostatak infrastrukturno opremljenih poslovnih prostora i logističkih kapaciteta. U općini Zrinski Topolovac poslovalo je ukupno 8 poduzetnika, koji su zapošljavali 45 radnika. Oni su u promatranom razdoblju ostvarili ukupne prihode od 1,43 milijuna eura. Na razini rezultata, poduzetnici su iskazali dobit nakon oporezivanja u iznosu od 37 tisuća eura, dok je s druge strane ostvaren gubitak nakon oporezivanja od 129 tisuća eura. Kada se sve zbroji, ukupni rezultat poduzetnika Zrinskog Topolovca bio je neto gubitak od 92 tisuće eura.

Općina prepoznaje važnost ruralnog i agroturizma kao dopunskog izvora prihoda lokalnog stanovništva. Bilogorski kraj obiluje prirodnim ljepotama, planinarskim i biciklističkim stazama, povijesnim lokalitetima i kulturnim manifestacijama koje predstavljaju osnovu za razvoj atraktivne turističke ponude. Potrebno je ulagati u infrastrukturu, promociju i udruživanje lokalnih ponuđača kako bi se turistički potencijal u potpunosti iskoristio.

Kao demografski i infrastrukturno manja sredina, Zrinski Topolovac suočava se i s izazovima poput odljeva radno sposobnog stanovništva, niskog stupnja gospodarskih ulaganja te ograničenog pristupa kapitalu i tržištima. Zbog toga je neophodna aktivna uloga Općine u stvaranju poticajnog poslovnog okruženja kroz:

- poticanje ulaganja u ruralni razvoj i poljoprivredu,
- korištenje EU fondova i nacionalnih potpora,
- razvoj infrastrukture i digitalne povezanosti,
- izradu razvojnih strategija i edukaciju lokalnog stanovništva,
- povezivanje poduzetnika, OPG-ova i obrtnika s regionalnim i državnim institucijama.

U narednom razdoblju Općina će raditi na stvaranju uvjeta za snažniji gospodarski zamah kroz partnerstva, projekte i razvojne inicijative, a poseban naglasak bit će stavljen na poticanje mladih i zadržavanje stanovništva kroz stvaranje novih radnih mjesta i bolju gospodarsku perspektivu. Za daljnji razvoj gospodarstva, ključno je izgraditi vodovodnu mrežu, a ovaj projekt je u tijeku. Osim toga, planira se uvođenje općinskih poticaja koji će podržati obrtnike i gospodarstvenike, stvarajući povoljnije uvjete za njihov rad i potičući lokalnu ekonomiju. Ove inicijative će omogućiti održiv rast i unaprijediti poslovne aktivnosti na području Općine.

Osnovni problem poljoprivredne proizvodnje u ovom području predstavljaju male parcelice, koje su raspoređene na velikim udaljenostima, čime se onemogućava njihovo efikasno okrupnjavanje. Ova fragmentacija zemljišta otežava optimalno korištenje poljoprivrednih površina i usmjerava proizvodnju prema manje rentabilnim i manje konkurentnim metodama. Zbog tih izazova, poljoprivrednici se suočavaju s problemima u organizaciji rada, smanjenoj produktivnosti i većim troškovima, što dodatno otežava održivost poljoprivrednih gospodarstava u ovom kraju.

Infrastruktura

Infrastruktura u Općini Zrinski Topolovac čini temelj za daljnji razvoj i kvalitetu života mještana. Iako su napravljeni značajni koraci u unaprjeđenju i dalje postoje izazovi koje je potrebno riješiti. Najveći problem trenutno predstavlja nedostatak vodovodne mreže, koji je u fazi rješavanja kroz projekt izgradnje vodovoda. Također, iako je većina lokalnih cesta asfaltirana, postoje još pojedini dijelovi koji zahtijevaju daljnja ulaganja u asfaltiranje, što se

planira u skladu s dostupnim financijskim sredstvima. Uz to, izgradnja nogostupa i unapređenje drugih komunalnih usluga također su u fokusu općinskog razvoja, kako bi se osigurala sigurnost i bolje uvjete za sve mještane.

Ulaganja u infrastrukturu, kao što su rješenja za kanalizaciju, cestovnu povezanost i energetska učinkovitost, ključna su za stvaranje temelja za daljnji gospodarski razvoj, kao i za poboljšanje životnih uvjeta u Općini Zrinski Topolovac. Pored toga, planira se razvoj infrastrukture koja će podržati i rast ruralnog turizma, uključujući potrebnu komunalnu infrastrukturu za smještaj turista i posjetitelja. Kroz kontinuirane projekte, Općina nastoji unaprijediti sve aspekte infrastrukture kako bi stvorila uvjete za dugoročni održivi razvoj.

Turizam

Općina Zrinski Topolovac, smještena u srcu Bjelovarsko-bilogorske županije, prepoznaje turizam kao važan segment lokalnog razvoja i potencijal za unapređenje kvalitete života svojih stanovnika. Svojom prirodnom ljepotom, kulturnom baštinom i ruralnim ambijentom, Općina ima dobre preduvjete za razvoj održivog i autohtonog turizma.

Slika 2: Turistička manifestacija

Izvor: Privatan album Općine Zrinski Topolovac

Domaćin je nekoliko značajnih turističkih manifestacija koje odražavaju bogatu kulturnu baštinu i tradiciju ovog kraja. Najistaknutija među njima je Babotučka vojna, koja se temelji na legendi staroj više od 500 godina i svake godine okuplja brojne posjetitelje.

Ova manifestacija uprizoruje legendu o hrabrosti žena iz Zrinskog Topolovca koje su, prema predaji, uspjele obraniti svoje naselje od turskih osvajača. Scenski prikaz uključuje više od 150 izvođača i traje oko 45 minuta. Program također obuhvaća konjičke igre, kreativne radionice za djecu, smotru povijesnih postrojbi i koncert popularnih glazbenih sastava. Manifestacija se održava svake godine krajem svibnja ili početkom lipnja.

Uz Babotučku vojnu, Zrinski Topolovac organizira i druge događaje koji obogaćuju turističku ponudu:

- Dani Zrinskih i Frankopana: Obilježavanje obljetnice pogibije Zrinskog i Frankopana kod spomenika Katarini Zrinski.
- Dan Općine Zrinski Topolovac: Svečana manifestacija koja uključuje otvaranje novih objekata i dodjelu priznanja zaslužnim pojedincima.

Ove manifestacije ne samo da čuvaju lokalnu tradiciju, već i doprinose razvoju turizma i jačanju zajedništva među mještanima i posjetiteljima.

Turistička ponuda Općine bazira se prvenstveno na seoskom turizmu, aktivnom odmoru, biciklizmu te promociji kulturnih i povijesnih znamenitosti. U proteklom razdoblju zabilježen je blagi rast broja posjetitelja, posebice tijekom manifestacija vezanih uz lokalne tradicije i festivale. Međutim, infrastruktura i promotivne aktivnosti još uvijek su ograničene, što predstavlja izazov za privlačenje većeg broja turista i produženje njihovog boravka.

Projekti za razvoj turizma i društvene infrastrukture u Općini Zrinski Topolovac

Općina Zrinski Topolovac aktivno radi na razvoju i unaprjeđenju turističke ponude i društvene infrastrukture kroz niz strateških projekata:

- Poučna staza i vidikovac - Izgrađena je poučna staza s informativnim pločama koje predstavljaju biljni i životinjski svijet područja, kao i vidikovac s kojeg se pruža

panoramski pogled na okolni krajolik. Ovaj projekt financiran je iz EU fondova i otvoren je 2021. godine, s planom daljnjeg razvoja turističkih sadržaja u sklopu njega.

- Rekonstrukcija i uređenje društvenih prostora - Obnova mjesnih domova i sportskih objekata omogućuje kvalitetniju organizaciju kulturnih i sportskih događanja, čime se jača društveni život zajednice i povećava atraktivnost općine za posjetitelje.
- Očuvanje i promocija kulturne baštine - Projekti restauracije spomenika i uređenja povijesnih lokaliteta te edukativne radionice pridonose očuvanju identiteta općine i jačaju svijest o važnosti lokalne tradicije.
- Razvoj biciklističkih i pješačkih ruta - Osim postojeće poučne staze, planira se proširenje mreže ruta koje povezuju važnije prirodne i kulturne točke, potičući aktivni i ekoturizam.
- Podrška lokalnim poljoprivrednicima i proizvođačima - Promocija domaćih proizvoda i razvoj seoskog turizma kroz organizaciju sajмова i poticanje malih proizvođača doprinosi ekonomskom razvoju i očuvanju tradicije.

Ovaj skup projekata usmjeren je na stvaranje održive i konkurentne turističke ponude, jačanje lokalne zajednice i povećanje kvalitete života stanovnika Općine Zrinski Topolovac.

Postoji veliki interes mještana za razvoj ruralnog turizma, a također se primjećuje sve veći interes turista za naš kraj. Međutim, jedan od ključnih izazova koji usporava daljnji razvoj turizma jest nedostatak osnovne infrastrukture, poput vodovoda. Iako ovaj problem trenutno predstavlja prepreku, očekuje se da će biti riješen u dogledno vrijeme, čime će se stvoriti uvjeti za daljnji rast i uspješan razvoj ruralnog turizma u ovom području.

Zaštita okoliša i okoliš

Općina Zrinski Topolovac prepoznaje važnost očuvanja prirodnih vrijednosti i održivog upravljanja okolišem kao temeljnih uvjeta za kvalitetan život svojih stanovnika i razvoj turizma. Zbog svoje pozicije u zoni bogate prirodne baštine, općina aktivno provodi mjere zaštite okoliša koje uključuju očuvanje šumskih površina, voda, tla i zraka.

Posebna pažnja posvećuje se održivom gospodarenju otpadom, promociji recikliranja i smanjenju onečišćenja. Edukacija građana o važnosti zaštite prirode i odgovornom ponašanju prema okolišu redovito se provodi kroz školske i javne programe.

U suradnji s regionalnim i državnim institucijama, Općina radi na projektima zaštite bioraznolikosti, sanacije ekoloških prijetnji i unapređenja kvalitete životne sredine. Planira se i daljnje razvijanje zelenih površina i šumskih staza, koje osim što predstavljaju vrijednost za rekreaciju i turizam, doprinose očuvanju ekološke ravnoteže.

Elektroenergetska mreža dostupna je u svim naseljima Općine Zrinski Topolovac, a opskrbu električnom energijom osigurava DP „Elektra“ Bjelovar. Posebno je istaknuta nedavna modernizacija javne rasvjete u naselju Jakopovac, gdje su zamijenjene stare svjetiljke novim LED rasvjetnim tijelima koja zadovoljavaju aktualne europske norme, što doprinosi većoj energetske učinkovitosti i sigurnosti na ulicama.

Na području Općine trenutno nema razvijene plinske infrastrukture, a ni sustavi javnog vodovoda i kanalizacije još nisu uspostavljeni. Ipak, sustavno se održava odvodnja oborinskih voda, čime se umanjuju rizici od poplava i šteta na imovini.

U budućnosti Općina planira intenzivirati radove na izgradnji i modernizaciji vodovodnih i kanalizacijskih sustava te razmatra mogućnosti za uvođenje obnovljivih izvora energije i ekološki prihvatljivih sustava grijanja, što će dodatno unaprijediti kvalitetu života stanovnika.

Općina Zrinski Topolovac nalazi se na području koje je dijelom uključeno u NATURA 2000 – europsku mrežu zaštićenih područja uspostavljenu radi očuvanja ugroženih vrsta biljaka, životinja i prirodnih staništa od posebne važnosti za očuvanje bioraznolikosti.

Članstvo u NATURA 2000 mreži nosi brojne obveze, ali i mogućnosti za Općinu. Pridržavanje strožih standarda zaštite okoliša potiče održivo gospodarenje prirodnim resursima i očuvanje okoliša za buduće generacije. Istovremeno, područja NATURA 2000 predstavljaju vrijednu osnovu za razvoj ekoturizma i rekreativnih sadržaja koji mogu doprinijeti gospodarskom razvoju općine.

Upravljanje ovim područjima zahtijeva suradnju lokalne zajednice, institucija i stručnjaka kako bi se osigurala ravnoteža između zaštite prirode i gospodarskih aktivnosti. Općina aktivno sudjeluje u edukaciji građana o važnosti očuvanja prirode te implementira mjere koje su usklađene s ciljevima NATURA 2000.

Cilj Općine Zrinski Topolovac je očuvati jedinstvenu prirodnu baštinu, istovremeno promičući održivi razvoj i kvalitetu života svojih stanovnika kroz odgovorno upravljanje zaštićenim područjima.

Na području Općine Zrinski Topolovac ne postoji veliki rizik od onečišćenja okoliša. Što se tiče prirodnih katastrofa, potencijalni rizici uključuju potrese i požare.

Sustav civilne zaštite i djelovanje operativnih snaga u Općini Zrinski Topolovac

Općinsko vijeće Općine Zrinski Topolovac svake godine donosi godišnji plan razvoja sustava civilne zaštite, s ciljem unaprjeđenja spremnosti i učinkovitosti svih operativnih snaga za zaštitu i spašavanje na području Općine.

Načelnica Općine imenovala je Stožer civilne zaštite, Povjerenike civilne zaštite te Postrojbu civilne zaštite Općine, kao i Dobrovoljno vatrogasno društvo (DVD) Zrinski Topolovac, koje predstavlja najstručniju i najspremniju organiziranu snagu zaštite i spašavanja u Općini.

Planirane aktivnosti Stožera civilne zaštite uključuju:

- Redovito ažuriranje podataka o članovima Stožera (kontakt informacije i adrese) u relevantnim planskim i operativnim dokumentima;
- Aktiviranje Stožera u slučaju prijetnje nastanka velike nesreće koja može ugroziti živote ljudi i imovinu (preventivna funkcija);
- Aktiviranje Stožera u slučaju proglašenja katastrofe radi koordinacije spašavanja i sanacije posljedica (operativna funkcija);
- Održavanje redovitih sjednica i sastanaka Stožera;
- Kontinuirano osposobljavanje članova Stožera i njihovo sudjelovanje u edukativnim i praktičnim vježbama
- Realizacija drugih aktivnosti usmjerenih na podizanje razine zaštite i sigurnosti.

Dobrovoljno vatrogasno društvo Zrinski Topolovac predstavlja ključnu operativnu snagu u sustavu civilne zaštite, prepoznato po svojoj stručnoj osposobljenosti, opremljenosti i spremnosti. U narednom razdoblju potrebno je kontinuirano podržavati razvoj DVD-a kroz provedbu vlastitih programa i razvojnih projekata te redovito osposobljavanje članova.

Kako bi se podigla svijest građana o ulozi i važnosti sustava civilne zaštite, provode se sljedeće edukativne aktivnosti:

- Sudjelovanje u nacionalnim edukacijskim programima za djecu u području zaštite i spašavanja u suradnji s Državnom upravom za zaštitu i spašavanje (DUZS);
- Informiranje građana o planskim dokumentima i aktivnostima civilne zaštite putem javnih rasprava u mjesnim odborima i web stranice Općine;
- Izrada i distribucija letaka i uputa o postupanju stanovništva u slučaju prirodnih i tehničko-tehnoloških katastrofa te velikih nesreća.

Ovaj sustav osigurava učinkovitu koordinaciju, pravovremeni odgovor i aktivno uključivanje svih sudionika u zaštitu i spašavanje, čime se unapređuje sigurnost stanovnika Općine Zrinski Topolovac.

Sustav prevencije rizika dobro je uspostavljen – aktivno djeluje DVD Zrinski Topolovac, kao i Stožer civilne zaštite, a na području općine postoji četiri doma koja mogu poslužiti kao skloništa u slučaju većih katastrofa.

6. PRIORITETI DJELOVANJA OPĆINE ZRINSKI TOPOLOVAC

U skladu s razvojnim smjernicama Bjelovarsko-bilogorske županije, Općina Zrinski Topolovac u svom će razvoju slijediti sljedeće prioritetne ciljeve i djelovanja:

1. Razvoj konkurentnog gospodarstva i održivog ruralnog područja

- poticanje razvoja malog i srednjeg poduzetništva, posebno u sektorima poljoprivrede, prerade i ruralnog turizma.
- promicanje inovacija i digitalizacije u poljoprivredi.
- podrška lokalnim proizvođačima i udruživanju u proizvođačke organizacije.
- održivo korištenje prirodnih resursa i zaštita okoliša, uz poticanje ekološke i pametne poljoprivrede.

2. Jačanje infrastrukture i dostupnosti osnovnih usluga

- unaprjeđenje prometne povezanosti, naročito lokalnih cesta i javnog prijevoza.
- razvoj komunalne infrastrukture – vodoopskrba, odvodnja, javna rasvjeta i gospodarenje otpadom.
- ulaganje u digitalnu infrastrukturu i povećanje dostupnosti širokopojasnog interneta.
- modernizacija javne infrastrukture za obrazovanje, zdravstvo i socijalne usluge.

3. Unaprjeđenje kvalitete života i demografska revitalizacija

- aktivna demografska politika: potpora mladim obiteljima, subvencije za stanovanje, poticanje povratka i ostanka stanovništva.
- jačanje socijalnih usluga za starije osobe, osobe s invaliditetom i ranjive skupine.
- ulaganja u obrazovne, kulturne i sportske sadržaje za djecu i mlade.
- poticanje građanskog aktivizma i jačanje uloge udruga u zajednici.

4. Održivo upravljanje prostorom i okolišem

- zaštita okoliša i prilagodba klimatskim promjenama kroz zelenu infrastrukturu i energetske učinkovitost.
- sanacija i očuvanje lokalne prirodne i kulturne baštine.
- provedba mjera za očuvanje biološke raznolikosti i krajobraza.
- uređenje naselja i javnih prostora s ciljem poboljšanja kvalitete stanovanja.

5. Dobro upravljanje i učinkovita javna uprava

- unaprjeđenje kapaciteta lokalne samouprave za planiranje, pripremu i provedbu razvojnih projekata.
- digitalizacija administrativnih procesa i povećanje dostupnosti e-usluga.
- povećanje transparentnosti, participacije građana i suradnje s civilnim sektorom.
- razvijanje partnerstava s drugim jedinicama lokalne i regionalne samouprave te institucijama.

Općina Zrinski Topolovac posjeduje brojne razvojne potencijale, osobito u sektorima poljoprivrede, turizma, komunalne i prometne infrastrukture te obnovljivih izvora energije. Usmjerenost Općine na održivi razvoj, zelenu tranziciju i digitalnu transformaciju u skladu je s ciljevima održivog razvoja iz UN Agende 2030, kao i s nacionalnim i europskim strateškim okvirima. Ove smjernice predstavljaju temelj za dugoročan, uravnotežen i uključiv lokalni razvoj.

7. POPIS MJERA S OPISOM, KLJUČNIM AKTIVNOSTIMA I POKAZATELJIMA REZULTATA

1. Održiva proizvodnja i prerada hrane

Aktivnosti	Subvencioniranje osjemenjivanja goveda						
Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost				Procijenjeni trošak provedbe	Program proračuna
		2026	2027	2028	2029		
Broj isplaćenih subvencija	10	10	11	12	13	5.000,00	1005
Nadležnost za provedbu	Jedinstveni upravni odjel						
Rok provedbe	2029.						

2. Podizanje razine obrazovanja u funkciji gospodarskog razvoja u Županiji

Aktivnosti	Dogradnja dodatnih prostorija u vrtiću						
Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost				Procijenjeni trošak provedbe	Program proračuna
		2026	2027	2028	2029		
Dogradnja dodatnih prostorija u vrtiću	1	0	0	0	0	653.000,00	1012
Nadležnost za provedbu	Jedinstveni upravni odjel						
Rok provedbe	2029.						

3. Demografski razvoj Županije

Aktivnosti	Jednokratne pomoći za novorođenčad						
	Naknade za izgradnju/kupovinu prve nekretnine						
	Stipendije studentima i srednjoškolcima						
Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost				Procijenjeni trošak provedbe	Program proračuna
		2026	2027	2028	2029		
Broj novorođene djece	5	5	6	6	7	80.000,00	1009
Broj dodjeljenih naknada	3	4	5	6	7		1009
Broj dodjeljenih stipendija	25	25	25	25	30		1009
Nadležnost za provedbu	Jedinstveni upravni odjel						
Rok provedbe	2029.						

4. Snažnija ulaganja u razvoj kulture, sporta i organizacija civilnog društva (OCD)

Aktivnosti	Organizacija manifestacija						
	Poticanje udruga sportsko-rekreativnog značaja						
Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost				Procijenjeni trošak provedbe	Program proračuna
		2026	2027	2028	2029		
Broj posjetitelja manifestacija	200	210	220	230	250	10.000,00	1010
Broj izgrađenih i obnovljenih sportskih objekata	1	0	0	0	1		1010
Nadležnost za provedbu	Jedinstveni upravni odjel						
Rok provedbe	2029.						

5. Razvoj okolišne infrastrukture

Aktivnosti	Izgradnja vodovodne mreže u općini						
Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost				Procijenjeni trošak provedbe	Program proračuna
		2026	2027	2028	2029		
Duljina izgrađenog vodovoda m2	5	5	6	6	6	100.000,00	1007
Nadležnost za provedbu	Jedinstveni upravni odjel						
Rok provedbe	2029.						

6. Jačanje integriranog prometa

Aktivnosti	Modernizacija nerazvrstanih cesta						
Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost				Procijenjeni trošak provedbe	Program proračuna
		2026	2027	2028	2029		
Kilometri modernizirane ceste	1	1	1	1	1	1.000.000,00	1007
Nadležnost za provedbu	Jedinstveni upravni odjel						
Rok provedbe	2029.						

7. Osnaživanje ljudskih potencijala i suradnje

Aktivnosti	Digitalizacija općinske uprave						
Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost				Procijenjeni trošak provedbe	Program proračuna
		2026	2027	2028	2029		
Broj edukacija	2	3	3	3	4	100.000,00	1002
Nadležnost za provedbu	Jedinstveni upravni odjel						
Rok provedbe	2029.						

8. Jačanje sustava prostornog planiranja i zaštite na području Županije

Aktivnosti	Sufinanciranje DVD						
	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost				Procijenjeni trošak provedbe	Program proračuna
		2026	2027	2028	2029		
Broj DVD-a	1	1	1	1	1	20.000,00	1004
Nadležnost za provedbu	Jedinstveni upravni odjel						
Rok provedbe	2029.						

9. Očuvanje prirodne baštine

Aktivnosti	Održavanje groblja i javnih površina						
	Održavanje lokalnih cesta redovno						
	Održavanje lokalnih cesta u zimskim uvjetima						
Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost				Procijenjeni trošak provedbe	Program proračuna
		2026	2027	2028	2029		
Broj Uređeno groblje i održavane javne površine	6	6	6	6	6	37.500,00	1006
Održavane lokalne ceste-km	14	14	15	15	16		1006
Prometovanje/održavanje u zimskim uvjetima-km	14	14	15	15	16		1006
Nadležnost za provedbu	Jedinstveni upravni odjel						
Rok provedbe	2029.						

U planiranom razvojnem razdoblju Općina Zrinski Topolovac usmjerit će svoje aktivnosti na infrastrukturne projekte koji doprinose sigurnosti, funkcionalnosti i dugoročnom razvoju zajednice. Predviđene intervencije obuhvaćaju prometnu i komunalnu infrastrukturu, uz jasne ciljeve, procijenjene faze provedbe i očekivane rezultate.

Prvi od ključnih projekata je modernizacija ceste Pednji, čija se provedba planira kroz faze pripreme projektno-tehničke dokumentacije, osiguravanja financijskih sredstava te izvođenja radova. Modernizacija će rezultirati povećanjem nosivosti prometnice, boljom odvodnjom i sigurnijom vožnjom, uz smanjenje budućih troškova održavanja. Očekuje se da će projekt pridonijeti boljoj prometnoj povezanosti naselja i većoj sigurnosti svih sudionika u prometu.

Drugi projekt odnosi se na izgradnju nogostupa kojom se nastavlja ulaganje u sigurnost pješaka. Provedba uključuje pripremu dokumentacije, radove na izgradnji pješačke staze te eventualno prilagođavanje postojeće infrastrukture. Završetkom projekta osigurat će se kontinuitet pješačkog koridora, čime će se omogućiti sigurnije i jednostavnije kretanje stanovnika, osobito djece, starijih osoba i korisnika javnih sadržaja. Očekivani rezultat je smanjenje rizika u prometu te povećanje ukupne prometne sigurnosti.

Treći projekt, izgradnja ograde na groblju Križ Gornji, obuhvaća pripremu potrebne dokumentacije, izvođenje građevinskih zahvata i uređenje prostora. Izgradnjom ograde unaprijedit će se vizualni identitet i sigurnost prostora, a posjetiteljima će se pružiti uređenje i dostojanstvenije okruženje. Projekt doprinosi očuvanju komunalnog standarda i dugoročnom održavanju groblja kao važnog javnog prostora.

Provedbom navedenih projekata Općina Zrinski Topolovac nastavlja kontinuirano ulagati u poboljšanje infrastrukture te stvarati uvjete za kvalitetniji, sigurniji i funkcionalniji život svojih stanovnika.

8. OKVIR PROVEDBE, PRAĆENJE I IZVJEŠTAVANJE

Okvir provedbe

Provedbeni program Općine Zrinski Topolovac izrađuje se za mandatno razdoblje 2025.–2029., a njegova provedba temelji se na:

- Zakonu o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (NN 123/17 i 151/22),
- Uredbi o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja (NN 89/18),
- Statutom Općine Zrinski Topolovac i
- važećim višegodišnjim i godišnjim proračunima.

Uspješna provedba programa oslanja se na usku povezanost planiranih ciljeva s financijskim resursima. Program se može revidirati u slučaju promjene prioriteta, zakonskih okvira ili značajnijih promjena u fiskalnom, gospodarskom ili društvenom okruženju.

Praćenje provedbe

Praćenje provedbe predstavlja kontinuiran proces kojim se osigurava da se aktivnosti definirane provedbenim programom provode u skladu s planom, rokovima i predviđenim resursima. Cilj praćenja je pravovremeno prepoznavanje eventualnih odstupanja, poteškoća ili potreba za prilagodbama, kako bi se osigurala učinkovitost i postizanje planiranih ciljeva.

Praćenje provedbe provodi se sustavno i redovito, kroz mehanizme praćenja koje uspostavlja načelnica u suradnji s jedinstvenim upravnim odjelom i Javnom ustanovom Razvojnomoj agencijom Bjelovarsko-bilogorske županije.

Izvještavanje

Načelnica Općine Zrinski Topolovac jednom godišnje podnosi izvješće o provedbi programa, u skladu s propisima i načelima transparentnog upravljanja.

Izvješća se objavljuju i na službenoj mrežnoj stranici Općine, čime se građanima omogućuje uvid u tijek realizacije programa i jača se načelo javnosti i odgovornosti.

POPIS SLIKA

Slika 1: Općina Zrinski Topolovac

Slika 2: Turistička manifestacija

LITERATURA

Plan razvoja Bjelovarsko-bilogorske županije 2022.–2027.

Provedbeni program Općine Zrinski Topolovac za mandatno razdoblje 2021.–2025.

Zakon o sustavu civilne zaštite (Narodne novine, br. 82/15, 118/18).

NATURA 2000 – mreža zaštićenih područja Europske unije.

Ekološka mreža Natura 2000 u Republici Hrvatskoj, Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, 2025.

Strategija turističkog razvoja destinacije TZ Bjelovarsko-bilogorske županije, 2023.

Plan upravljanja destinacijom Bjelovarsko-bilogorske županije, 2025.

Smjernice za izradu Procjene rizika od katastrofa u RH, Državna uprava za zaštitu i spašavanje, 2018.

Zakon o sustavu civilne zaštite

Ekološka mreža Natura 2000 u RH – Ministarstvo

Strategija turizma TZ BBŽ

Plan upravljanja destinacijom BBŽ

Smjernice za procjenu rizika – DUZS

Zakon o izmjenama Zakona o sustavu civilne zaštite

Natura Histrica – ekološka mreža

Internetski izvori:

<https://zrtopolovac.hr/>

<https://bbz.hr/>

<https://bbz.hr/zupanijska-uprava/plan-razvoja-bjelovarsko-bilogorske-%C5%BEupanije-2022-2027-2>

<https://hrvatska2030.hr/>

<https://www.dzs.hr>

<https://www.hzso.hr/>

<https://www.strategija.hr/>